

C20 TÜRKİYE BİLDİRİSİ

HERKESİ KAPSAYAN
BİR DÜNYA EKONOMİSİ

ARKA PLAN & GEREKÇE

ARKA PLAN

Dünya çapında 91 ülkeden, 500'e yakın sivil toplum kuruluşunu temsil eden yaklaşık 5.000 kişi, modern dünyanın karşı karşıya kaldığı önemli sorunlara ilişkin G20 liderleri ile diyalog kurma amacıyla son 18 aydır Sivil Toplum 20 (Civil 20 - C20) ile birlikte çalışmaktadır.

C20 tarafından yürütülen online istişare süreci sonucunda 2015 yılı için dört temel öncelik belirlenmiştir:

- Kapsayıcı Büyüme,
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği,
- Yönetişim (Uluslararası Vergilendirme ve Yolsuzlukla Mücadele) ve
- Sürdürülebilirlik.

2015 yılı önceliklerine uygun olarak oluşturulan C20 Çalışma Grupları, söz konusu öncelik alanlarına ilişkin politika önerilerini hazırlamıştır. Ulusal ve uluslararası istişare sonucunda oluşturulan politika önerileri, 15-16 Eylül 2015 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen C20 Zirvesi'nde nihai hale getirilmiştir.

Bu bildiri, C20'nin G20 liderlerine yönelik 2015 yılı içerisinde hazırladığı politika önerilerinin bir özetini oluşturmaktadır.

C20 Çalışma Grupları tarafından hazırlanan ve C20 Bildirisi'nin temelini oluşturan politika belgelerine www.c20turkey.org adresinden ulaşılabilir.

GEREKÇE

Toplumsal cinsiyet, sosyo-ekonomik sınıf ve etnik kimlik başta olmak üzere farklı unsurlar temelinde yaşanan ayrımcılık ve eşitsizlikler, günümüzde dünya çapında milyonlarca insanın içinde yaşadığı bir gerçeklik haline gelmiştir. Söz konusu dışlama ve ayrımcılık, adil olmayan iş bölümünün neden ve sonuçlarını oluştururken, yurttaşların insan haklarını ve insan onuruna saygıyı reddetmekle birlikte ekonomik, siyasi veya sosyal olarak sürdürülemez bir düzeye ulaşmıştır.

Tüm dünyada artış gösteren sosyal, ekonomik, çevresel ve siyasi alandaki bozulmalar, göz ardı edilemez bir mesaj vermektedir: dünya liderleri, yoksullukla mücadele dâhil olmak üzere günümüz sorunlarına sürdürülebilir çözümler bulmak için acilen bir araya gelmelidir. Dünya liderleri, insan hayatı, insan hakları ve insan onuru ile küresel sınırlara saygılı ve kapsayıcı büyüme ilkelerine göre yönetilen bir dünyanın öncüleri olmalıdır.

Yoksulluk, eşitsizlik, adaletsizliğe karşı örgütlenme ve ifade özgürlüğü, sivil toplum için hukuki, siyasi ve sosyal alan gerektirmektedir. Bu alan yurttaşların katılımını garanti altına alırken, hükümetler ve büyük şirketlerin hesap verebilir olmasını sağlayacaktır. Bu nedenle sivil toplum alanı, yoksullukla mücadele ve sosyal adaletin sağlanması için önemli bir unsur teşkil etmektedir. Öte yandan, son yıllarda dünyanın hem kuzeyi hem de güneyinde sivil toplum alanının küçüldüğüne ilişkin endişe verici bir eğilim gözlenmektedir. Birçok ülkede hükümetler, sivil toplumun faaliyet alanını büyük ölçüde sınırlayan yasalar, politikalar ve kısıtlamalar uygulamaya koymaktadır. Sivil topluma tanınan kısıtlı alan, devletin ve devlet ve kaynaklarının toplumun bazı kesimleri tarafından ele geçirilmesine ve muhalefet alanının küçülmesine neden olmaktadır. C20, G20 liderlerinin tüm yurttaşların haklarını kullanmaları, çıkar ve önceliklerini serbestçe dile getirmeleri, devlet işlerini denetlemeleri ve kendi hayatlarını etkileyen kararlar üzerinde söz sahibi olmaları için imkân sağlamasının hayati nitelik taşıdığına inanmaktadır.

G20'nin finansal sistem reformu, şeffaf sınır-ötesi vergi politikaları, altyapı bağlantıları ve küresel yönetim reformuna ilişkin çalışmaları, kapsayıcı büyüme konusundan ayrı olarak değerlendirilmemelidir. G20'nin kapsayıcı büyüme ve sürdürülebilir kalkınma vizyonunun hayata geçirilmesi, ücretsiz bakım işlerini de içerecek şekilde tüm ekonomik faaliyet türlerini dikkate alan, gerçek anlamıyla kapsayıcı bir "ekonomi" anlayışını zorunlu kılmaktadır. Bu anlayış aynı zamanda, ekonomilerin hizmet ettiği birey ve grupların açık ve şeffaf bir şekilde analiz edilmesini de gerektirmektedir.

C20, kapsayıcı büyüme, toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilirlik, yolsuzlukla mücadele ve vergi adaletinin tüm çalışmalara entegre edilerek günümüz dünyasının karşı karşıya olduğu çok boyutlu eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına ve herkese fayda sağlayacak bir dünya ekonomisi için çözüm bulunmasına yönelik G20 liderlerine çağrıda bulunmaktadır.

Mevcut varsayımların aksine ekonomik büyüme, başta kadınlar, gençler ve diğer dezavantajlı gruplar olmak üzere toplumdan ekonomik olarak dışlanmış gruplara yönelik ayrımcı sonuçları doğrudan azaltmamaktadır. Büyümenin kapsayıcı olabilmesi için yoksulluk ve eşitsizliği hedef alması ve en çok dışlanan gruplar dâhil tüm toplumun yararını gözetmesi gerekmektedir. Ayrıca büyümenin en çok dışlanmış gruplar bakımından kapsayıcı olabilmesi için, bu grupların “kendi” büyümelerini etkileyecek süreçlere aktif şekilde katılmaları ve ilgili program ve hedeflerde söz sahibi olmaları önemlidir. Kapsayıcı büyüme, devlet-müşteri anlayışından yurttaş ve yurttaş haklarını merkeze alan bir büyüme modeline geçişi gerektirmektedir. Bu çerçevede acilen mevcut söylemin ötesine geçilmesi, etkileri açısından daha kapsayıcı büyüme stratejilerinin oluşturulması ve büyümenin faydalarından herkesin daha eşit şekilde yararlanabileceği yeniden dağıtım mekanizmalarının kurulması gerekmektedir. Dünyada eşitsizliğin en yüksek düzeyde olduğu ülkelerden bazılarının G20 üyesi olması, kapsayıcı büyüme politikalarına ilişkin G20’ye daha büyük bir sorumluluk yüklemektedir.

TOPLUMUN EN YOKSUL %40’LİK KESİMİNİN EN ZENGİN %10’LUK KESİME GÖRE GELİR ARTIŞ ORANLARINI SİSTEMLİ OLARAK TAKİP ETMELİDİR

Küresel eşitsizliğin son yıllarda hızlı bir artış eğilimi göstermesi; gelir eşitsizliği, yüksek seviyelerde kalıcı işsizlik, yoksulluk, refahın ve gücün toplumun bir kesiminin elinde toplanması, toplumsal huzursuzluk ve toplumun bazı kesimlerinin ekonomik büyümenin faydalarından yararlanamaması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Toplumsal cinsiyet, etnik köken, ırk, toplumsal sınıf, sosyal statü, yaş, engellilik, din, cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime dayalı ayrımcılık kadın ve erkeklerin ekonomik büyümenin toplumsal, ekonomik ve siyasi faydalarına erişimini olumsuz etkilemekte ve potansiyelleri önünde bir engel teşkil etmektedir. Çevrenin ve doğal kaynakların korunmasına yönelik yeterli önlem almayan büyüme politikaları, sosyal ve ekonomik zararı artırmakta ve sürdürülebilirliği tehdit etmektedir.

Ekonomik büyümeyi, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir insani gelişme ve refah anlayışına dönüştürecek olan siyasi irade ve kararlılık, günümüzde bir tercih olmaktan öte gezegenimizi ve insanlığı korumak için bir zorunluluk haline gelmiştir.

**Bu nedenle C20, G20 liderlerine aşağıdaki konulara ilişkin çağrıda bulunmaktadır.
G20 liderleri:**

- Şehirlerde ve kırsal bölgelerde eşitsizliği azaltmayı ve yoksullukla mücadeleyi hedefleyen kapsayıcı büyüme stratejileri geliştirmelidir. Bu amaç doğrultusunda, toplumun en yoksul %40’lük kesiminin en zengin %10’luk kesime göre gelir artış oranlarını sistemli olarak takip etmeli ve büyüme stratejilerini bu oranlara göre düzenlemelidir.
- Artan oranlı vergi ve altyapı yatırımları gibi çeşitli önlemlerle en çok dışlanmış gruplar başta olmak üzere toplumun tüm kesimleri için eğitim, sağlık ve sosyal korumanın dâhil olduğu temel hizmetlere erişimi kolaylaştırarak, eşitsizliğin çok-boyutlu yapısıyla mücadele etme taahhüdünde bulunmalıdır.
- Her yaşta kadın ve erkeğin iş gücü piyasasına dâhil edilmesine yönelik yetenek uyumluluğunu artırmak ve çocukların erken yaşta eğitime erişimini sağlamak amacıyla vatandaşların katılımına açık ve nitelikli eğitim sistemleri sağlamalıdır. G20 İstihdam Çalışma Grubu’nda eğitime ana çalışma konusu olarak öncelik verilmelidir.
- Hak temelli yaklaşımları esas alan istihdam stratejileri uygulamalı; başta gençler olmak üzere kadın ve erkekler için daha fazla, daha kazançlı ve daha güvenli istihdam olanakları sağlayacak ve asgari geçime elverişli ücreti güvence altına alacak İnsana Yakışır İş Gündemini işler hale getirmelidir.

KAPSAYICI BÜYÜME

- Ulusal, yerel ve bölgesel düzeyde karar alma ve yasama süreçlerinde STK'lara temsil hakkı sağlamalıdır.
- C20'ye, başta G20 Kalkınma ve İstihdam Çalışma Grubu olmak üzere G20 Çalışma Gruplarında daimi katılım hakkı sağlayarak, sivil toplumun G20 süreçlerine katılımını güçlendirmelidir.
- Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları İlkeleri ile uyumlu biçimde, düşük gelirli gelişmekte olan ülkelerin karşılaştıkları kalkınma sorunlarıyla mücadeleyle ilişkin stratejileri koordine etmelidir.
- Yaşama ve sığınma hakkı ile insan onuruna saygı temelinde mülteci krizinin çözümü için ortak önlemler geliştirmeli, kaynak aktarımı sağlamalı, bu alanda çalışan insani yardım kuruluşları ve ev sahibi ülkelerin çalışmalarını desteklemelidir. C20, G20 liderlerine mülteci krizine ilişkin bir bildiri yayımlama çağrısında bulunmaktadır.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, kadının ücretsiz ve kayıt dışı çalışmak suretiyle eşit olmayan gelir payı alması, ücret ve gelirden cinsiyet bazlı farklılıklarla karşılaşması, toprak, sermaye ve diğer varlıklara sahip olmada kısıtlamaların yanı sıra teknoloji, kredi, eğitim ve bilgi gibi diğer üretken girdilere zayıf erişimi olması konularında kendini göstermektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesinin, Eylül 2015 tarihinde kabul edilecek 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin uygulanması başta olmak üzere tüm politika ve programlarda ana akım görüş olarak yer alması önem arz etmektedir.

G20 liderlerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik son dönemde verdikleri taahhütler C20 tarafından memnuniyetle karşılanmakla birlikte söz konusu taahhütler ve kadının ekonomik anlamda güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet adaleti için bireysel irade ve bedensel bütünlük hakkı, kapsayıcı ve sürdürülebilir insani kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bakımından kadınların insan hakları çerçevesine oturtulmalıdır.

G20 devletleri tarafından verilen taahhütlerin, kadın örgütlerinin ulusal düzeydeki planlama, uygulama ve izleme süreçlerine tam anlamıyla dahil edilmesi suretiyle bir işbirliği kapsamında uygulamaya geçirilmesi önem taşımaktadır.

TÜM ÇALIŞMA TÜRLERİNİ TANIMALI VE ÖLÇMELİ, ÜCRETSİZ BAKIM İŞİNİ DE İÇEREN ULUSAL GELİR HESAPLAMASINI BENİMSEMELİDİR

Kadınların değişimin öncüsü olduklarını kabul ederek, her türlü etnik köken, sınıf, yaş, cinsiyet yöneliminden kadının ekonomik ve siyasi aktörler olarak potansiyellerini tam olarak gerçekleştirebilmeleri ve herkes için insan hak ve onurunu savunan, toplumsal cinsiyet açısından adil, kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik küresel taahhüdün gerçekleştirilmesi amacıyla, G20 devletleri tarafından politika belirleme süreçlerinin her aşamasındaki karar alma mekanizmalarına kadınların katılımının sağlanması önem taşımaktadır.

Bu nedenle C20, G20 liderlerine aşağıdaki konulara ilişkin çağrıda bulunmaktadır. G20 liderleri:

KADINLARIN ÜCRETSİZ ÇALIŞMALARINI TANIMALI VE AZALTMALIDIR

- Tüm çalışma türlerini tanımalı ve ölçmeli, ücretsiz bakım işini de içeren ulusal gelir hesaplamasını benimsemelidir.
- Ücretli aile bakım izni ve ücretli bakım işi gibi mekanizmalarla kadınların ücretsiz bakım işini tanıyan ve azaltan program ve politikaları teşvik etmeli, böylece kadınların üzerindeki ücretsiz bakım işi yükünü azaltmalıdır.
- Altyapının iyileştirilmesi, temel hizmetlere erişimin güçlendirilmesi, yolsuzluğun azaltılması ve devlet programlarının sunumunun kolaylaştırılması dahil, kadınların içinde buldukları toplulukların yaşam koşullarını iyileştirmek üzere yerel topluluklar, özellikle de yereldeki kadınlar tarafından üstlenilen ücretsiz örgütlenme ve savunuculuk işlerinin hakkını vermelidir.
- Kadınlar tarafından öncelik haline getirilen ve bakım yüklerini hafifleten su, sağlık, temizlik, eğitim gibi temel hizmetlere erişimi artıracak altyapı yatırımlarını arttırmalıdır.

TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI POLİTİKA VE MEVZUAT OLUŞTURMALIDIR

- Başta KDV gibi azalan oranlı vergileri azaltmak, kadınların mali kaynaklara erişimini arttırmak ve kadınların özellikle toprak ve konut gibi mülkiyet haklarını güvenceye almak üzere eşitlikçi ve ilerici ulusal ve uluslararası vergi sistemleri gibi toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı makroekonomik politikalar ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konularında kadın örgütleriyle yapıcı şekilde diyalog kurulması konusunda öncü olmalıdır.
- Toplumsal cinsiyete dayalı ücret farklarını ve mesleki ayrımları ortadan kaldıracak hukuki

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

ve siyasi çerçeve oluşturmalı, işyerinde toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığı suç haline getirmeli, istihdam, kamu ihaleleri ve şirket yönetim kurullarında temsil oranlarını %50'ye kadar arttırmak üzere toplumsal cinsiyet kotaları getirmeli, ayrıca gerek şehirde gerek kırsal bölgelerde kayıt dışı ekonomide yer alan kadınların hakları ve refahına yönelik politikalar oluşturmalıdır.

- Kadınların liderliğini, girişimciliğini ve üretken kaynaklara erişimini arttıracak kadın kooperatifleri ve federasyonları gibi alternatif kuruluşlar başta olmak üzere mikro, küçük ve orta ölçekli işletme sahibi kadınlar için devlet desteği sağlamalıdır.

TAAHHÜTLERİNDEKİ İLERLEMELERİ İZLEMELEDİR

- Yerel kadın örgütleri dâhil kadın kuruluşları temsilcilerinin yer aldığı başlangıç verilerini saptayan ve niceliksel ve niteliksel veriler yoluyla toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesinde sağlanan ilerlemeyi sistematik olarak ölçen; yerel ve ulusal STK'lar tarafından gerçekleştirilen çevre taraması ve veri toplama çalışmalarını tanıyan, bu verileri kullanan ve bu çalışmalara kaynak ayıran bir ulusal izleme mekanizması oluşturmalı ve finanse etmelidir.

YÖNETİSİM: ULUSLARARASI VERGİLENDİRME

Vergilendirme, sürdürülebilir kalkınmanın finansmanı açısından kilit önem taşımaktadır. Bununla birlikte, uluslararası kurumsal vergilendirmenin yeniden düzenlenmesi; vergilendirme meşruiyetinin yeniden sağlanması ve sermaye kaçışını kolaylaştırma ve suç ve yolsuzluk gelirlerinin perdelenmesi üzerine kurulu vergi cennetleri ile denizaşırı mahremiyet sisteminin kullanımının sonlandırılması bakımından en temel gerekliliktir.

ARZU EDEN TÜM ÜLKELERLE BİRLİKTE OTOMATİK BİLGİ DEĞİŞİMİNİ SAĞLAYAN ÇOK TARAFLI BİR MEKANİZMA OLUŞTURMA TAAHHÜDÜNDE BULUNMALIDIR

Bu nedenle C20, G20 liderlerine aşağıdaki konulara ilişkin çağrıda bulunmaktadır.

G20 liderleri:

- Arzu eden tüm ülkelerle birlikte, Gerçek Lehdarlık bilgileri dâhil olmak üzere otomatik bilgi değişimini sağlayan çok taraflı bir mekanizma oluşturma taahhüdünde bulunmalıdır. Bu mekanizma, gelişmekte olan ülkelere, bilgi göndermeye ilişkin kriterlere uyum sağlarken bilgi edinme fırsatı sağlayacak bir geçiş dönemi de içermelidir.
- Kendi finansal sistemleri üzerinden geçiş yapan toplam tutara ilişkin olarak, hesap sahibinin ve kontrol eden kişinin mukim olduğu ülkeye göre listelendiği istatistik verileri toplamalı ve bunları yıllık olarak yayımlamalıdır.
- Ülke bazında raporların, çok uluslu işletmelerin (MNE'ler) vergiye tabi tutulduğu ve bulunduğu yerdeki tüm vergi idarelerine doğrudan sunulmasına ve bu raporların yayımlanmasına imkân sağlamalıdır.
- Uluslararası vergi kurallarının amacının, çok uluslu şirketlerin ekonomik faaliyetlerini yürüttükleri ve değer oluşturulduğu yerde vergilendirilmelerinin sağlanması olduğunu yeniden teyit etmelidir.
- Halkın, devlet harcamalarına ilişkin kararlara katılımını sağlayacak, katılımcı bir vergi bütçeleme süreci ve benzeri mekanizmalar oluşturmalıdır.
- Devletlerin, zarar verici bütün vergi uygulamalarının önüne geçmeyi taahhüt ettiği; vergi teşvik tedbirlerinin ve kararlarının şeffaflığını koruyan bir Yüksek Düzeyli Bildiriyi kabul etmelidir.
- Hızlı bir şekilde, gelişmekte olan ülkelerle yaptıkları anlaşmalara, kalkınmayla uyumlu hükümler ekleme ve yapılan bütün vergi anlaşmalarına, kötüye kullanıma karşı hükümler dâhil etme taahhüdünde bulunmalıdır.
- Matrah Aşındırması ve Kar Aktarımı (BEPS) Projesi'nin sonuçlarını, tüm ülkelere fayda sağlayacak reformların gerçekleştirilmesine yönelik, daha uzun ve daha kapsayıcı bir sürecin başlangıcı olarak görmelidir.

YÖNETİŞİM: YOLSUZLUKLA MÜCADELE

Yolsuzluk, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün önündeki en büyük engellerden biridir. Kamu ve özel sektör kurum, kuruluşları, kişisel çıkarlar doğrultusunda kötüye kullanıldıkları takdirde, meşruiyetlerini yitirmektedir. Kötüye kullanımın gerçekleştiği bir ortamda, hesap verebilir siyasi ve ekonomik liderliğin tesisi büyük bir zorluk teşkil ettiğinden; bu durum gelişmiş ve gelişmekte olan demokrasilere zarar vermektedir.

Dünya, her yıl kamu ve özel sektörde yolsuzluk nedeniyle en az 1 trilyon ABD Doları zarara uğramaktadır. Yolsuzluk, adil piyasa yapılarını aksatarak, rekabet ortamını bozarak ve ihtiyaç duyulan kalkınma ve insani yardımların kötü yönetimine sebep olarak, finans sektöründen sokaktaki sıradan vatandaşa kadar dünya genelinde milyonlarca insanı olumsuz etkilemektedir.

Yönetişim sistemlerindeki gizlilik; kara para aklama, yasadışı vergi kaçırma ve zimmete para geçirme gibi yöntemler aracılığıyla, kamu kaynaklarını başka yerlere aktarılması için kullanılmaktadır. Küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki bazı gelişmeler, yolsuzluğa karışmış kişilerin adli ve cezai kovuşturmadan kaçabilmek için ulusal sınırları suiistimale yönelik yeni araç ve yöntemler kullanabilmelerinin; böylelikle de cezasız kalmalarının önünü açmaktadır.

İyi düzenlenmiş bankacılık sektörü dâhil olmak üzere kamu ve özel sektörlerde yüksek şeffaflık ve hesap verebilirlik standartlarının uygulandığı düzenleyici bir ortam, hesap verebilir bir yönetim çerçevesi ve tüm aktörlerin sorumlu davranması bakımından en iyi zemini oluşturmaktadır. G20, bu hususta örnek alınacak bir yol gösterici konumundadır.

KAMUYA AÇIK BİLGİLERE ERIŞİM HAKKINI GARANTİ ALTINA ALMALI VE VERİ SETLERİNİ AÇIK VERİ FORMATINDA YAYIMLAMALIDIR

Bu nedenle C20, G20 liderlerine aşağıdaki konulara ilişkin çağrıda bulunmaktadır.

G20 liderleri:

- Gerçek Lehdarlık Şeffaflık İlkelerinin etkin şekilde uygulamasına yönelik bir eylem planı yayımlamalı ve düzenli aralıklarla ilerlemeye ilişkin raporlama yapmalıdır. Gerçek Lehdarlık sicil sistemini kamuya açık hale getirmeli ve bunu tüm dünyada, devletlerin yargı yetkisine açık hale getirecek şekilde genişletmelidir. Bu bilgiye erişimi, en azından tüm yetkili kurumların erişiminin garanti altına alındığı merkezi bir sicil sisteminin oluşturulmasıyla sağlamalıdır.
- Açık İhale Girişimi tarafından önerildiği üzere; ihale kazanan sözleşmeler, her türlü ek, tablo veya referans tablosu ile birlikte, sözleşmenin zamanında ve rutin biçimde ifa ve icra edildiğine ve tamamlandığına yönelik bilgilerle beraber kamuya paylaşılarak, ihale sürecinde şeffaflık getirilmelidir. G20 aynı zamanda ihale sürecinin, elektronik ortamda katılım dâhil her aşamada kamu dışındaki aktörler tarafından bağımsız denetimini sağlamalıdır.
- Kamuya açık bilgilere erişim hakkını garanti altına almalı ve yolsuzlukla mücadelede büyük önem taşıyan veri setlerini açık veri formatında yayımlamalıdır. Bu veriler, devlet bütçesi, kamu ihalesi, petrol, doğalgaz, maden vb. çıkarma ödemeleri, inşaat ve altyapı projeleri, düzenleyici etki analizleri ve kişilerin, şirketlerin ve ülkelerin ismen tespit edilmesine de imkân veren tüm mahkeme kararlarını da içermektedir.
- Kamu Görevlilerinin Varlık Beyanında Bulunmasına İlişkin Los Cabos Yüksek Düzey İlkeleri uygulamaya koymalıdır. Ulusal gelir ve varlık beyanı (IAD) sicillerini kamuya açık ve G20 ülkeleri arasında uyumlu hale getirmelidir.
- İç hukukta kamu görevlilerine sağlanan dokunulmazlıkları koşulsuz şekilde sınırlı tutmalı ve dokunulmazlıkların kaldırılmasına yönelik şeffaf ve etkin usullerin işlenmesini sağlamalıdır.
- Büyük çaplı yolsuzluk suçlarını soruşturmak ve kovuşturmak üzere bağımsız yolsuzlukla mücadele mekanizmaları oluşturmalıdır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ENERJİ

Devletler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 5. Değerlendirme Raporunda yer alan tespitlere göre devletler, ortalama küresel ısınma artışını 1,5/2 °C ile sınırlandırmak ve iklim değişikliğinin başta hassas topluluklar üzerindeki yıkıcı etkilerini önlemek için acilen tedbir almalıdırlar. Bu nedenle yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği teknolojilerine acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

Paris'teki kritik iklim zirvesinden sadece iki hafta önce düzenlenecek olan G20 Liderler Zirvesi, aynı zamanda Eylül ayı içerisinde kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ni (SKH'ler) takiben gerçekleşecektir. G20 liderlerinin SKH'lerinin uygulamaya konmasına odaklanması ve Paris'te başarılı bir iklim sözleşmesine destek verecek şekilde güçlü bir mesaj iletmeleri gerekmektedir. Ancak gerek emisyon azaltımı, gerekse mali destek sağlamak olsun iklim değişikliğini önlemek üzere halihazırda verilen taahhütler yetersizdir. Küresel sera gazı emisyonunun %76'sından G20 ülkelerinin sorumlu oldukları dikkate alındığında bu ülkelerin, en çok sorumluluğu olan ve hızlı şekilde hareket edebilen ülkelerle birlikte, gelişmekte olan ülkelere destek sağlamak üzere finansman ve teknoloji sağlayarak ekonomileri karbondan arındırmaya yönelik adımlar atmaları elzemdir.

Fosil yakıtlar pahalıdır. G20 ülkeleri, 2009 yılından sonraki her G20 Zirvesinde verimsiz fosil yakıt teşviklerinin kaldırılmasına yönelik taahhütte bulunmalarına rağmen, her yıl kişi başına 1.000 ABD Doları'ndan fazla fosil yakıt teşviki ödemeye devam etmektedirler. G20 ülkelerinin kamu kaynaklarından her yıl 88 milyar ABD Dolar, fosil yakıt arama çalışmalarına ayrılmaktadır. Bu teşviklerin yenilenebilir enerji, enerji korunması ve yoksul kesimlere yönelik yatırımlara ayrılması, iklim, sağlık ve finans açısından birçok fayda sağlayacaktır. Daha açık ifade etmek gerekirse, resmi kalkınma yardımlarının hedeflenen amacından sapmasını önlemek üzere kamu iklim finansmanı ölçeği büyütülerek, yeni ve yenilikçi finansman kaynakları saptanarak uygulamaya koyulmalıdır.

Ekonomik faydaların özelleştirildiği, toplumsal ve çevresel maliyet ve zararların toplumsallaştığı bir ortamda mega projelere yapılan yatırım, kendi amacına uygun olmamakla beraber sürdürülemez bir niteliktedir. Enerji verimliliği ile yenilenebilir enerjiye yatırım yapmak istihdam, üretim artışı ve rekabetçilik gibi ekonomik faydalar yaratacaktır. Bunun gibi yatırımların modern enerji hizmetlerine erişimi olmayan milyarlarca insana fayda sağlayacağı çok açıktır. Bir çok araştırma 2050 yılı itibariyle, küresel enerji talebinin %100'ünün yenilenebilir kaynaklardan karşılanabileceğini göstermektedir.

ADİL BİR UZUN VADELİ EMİSYON AZALTIMI VE EKONOMİLERİ KARBONDAN ARINDIRMA HEDEFİ ÜZERİNDE MUTABAKATA VARMALIDIR

Bu nedenle C20, G20 liderlerine aşağıdaki konulara ilişkin çağrıda bulunmaktadır.

G20 liderleri:

- Adil bir uzun vadeli emisyon azaltımı ve ekonomileri karbondan arındırma hedefi üzerinde mutabakata varmalı ve 2050 yılı itibariyle %100 yenilenebilir enerji geleceğine yönelik taahhütte bulunmalıdır.
- Altyapı yatırımlarında enerji verimliliği ve yenilenebilir enerjiyi öncelik haline getirmelidir.
- 2030 yılı itibariyle herkes için güvenilir, güvenli, sürdürülebilir ve temiz enerji erişimi sağlanması bakımından öncü rol üstlenmelidir.
- Sürdürülemeyen mega projelere yapılan yatırımları ademi merkezîyetçi, yerel altyapı projelerine kaydırmalıdır.
- 2020 yılı itibariyle fosil yakıt teşviklerini adil bir yaklaşımla tamamen devreden çıkarmak üzere acil önlem almalıdır.
- Yatırımları kirli enerjiden temiz enerjiye kaydırmalı, -yeni ve yenilikçi kaynakları da kullanarak - kalkınmakta olan ülkelerin (iklime dayanıklı tarım dahil olmak üzere) iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamaları amacıyla kamu iklim finansmanını önemli ölçüde arttırmalı, tüm ülkelerin karbondan arındırmaya yönelik adil dönüşüm sürecine katılmalarına imkan vermelidir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ENERJİ

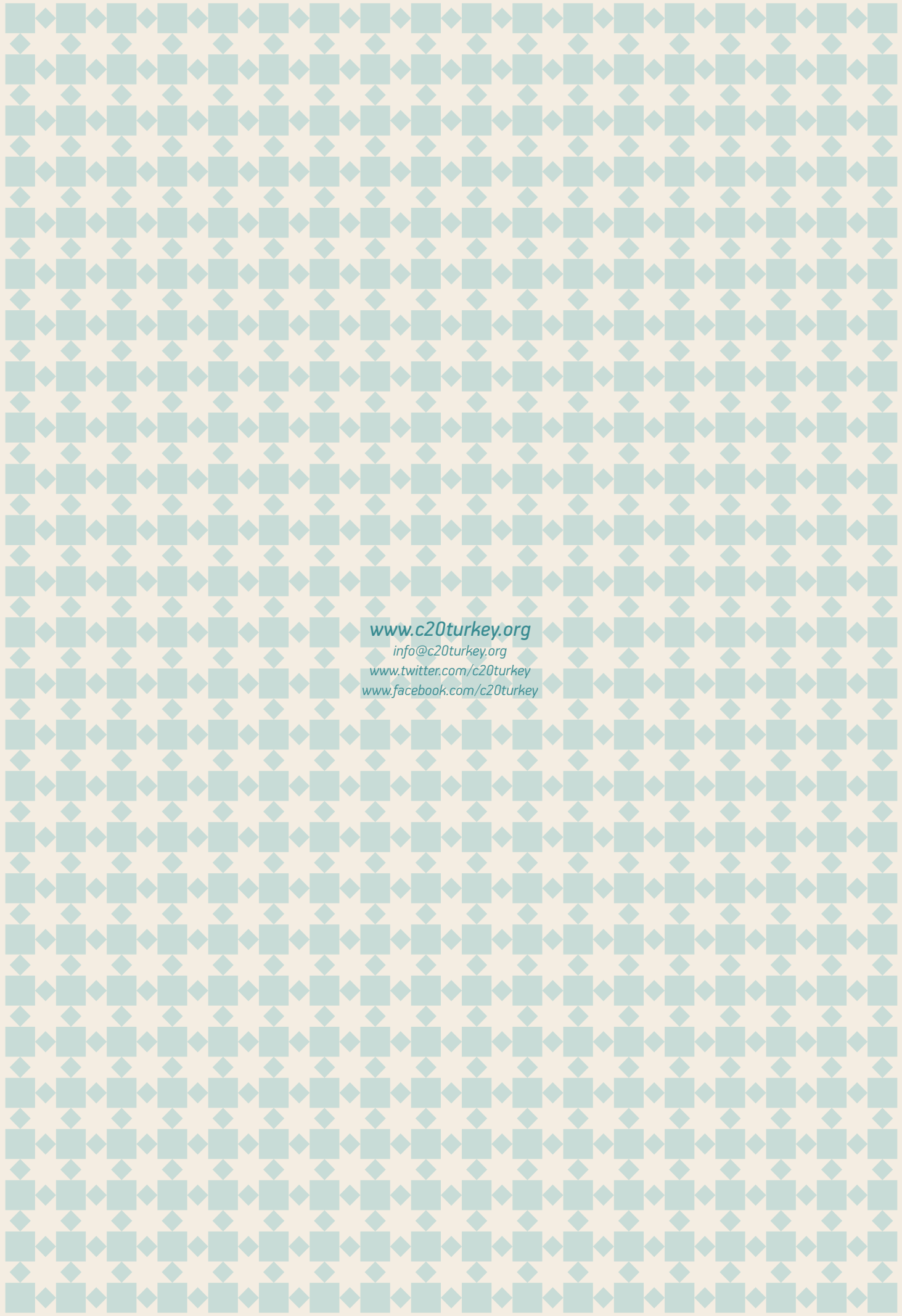
Mali istikrar çalışmalarının bir parçası olarak G20'nin, kilit mali kurumlarında iklim ve karbon risklerinin paylaşılmasını düzenleme amacıyla daimi bir organ ve çalışma planı oluşturması gerekmektedir.

Yatırımları kirli enerjiden temiz enerjiye kaydırmalı, yeni ve yenilikçi kaynakların kullanımıyla beraber kamu iklim finansmanını önemli ölçüde arttırarak kalkınmakta olan ülkelerin (iklime dayanıklı tarım dahil olmak üzere) iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamalarına destek olmalı ve tüm ülkelere karbondan arınmaya yönelik adil dönüşüm sürecine katılmaları için imkan sağlamalıdır. G20'nin, mali istikrar çalışmalarının bir parçası olarak kilit mali kurumlarında iklim ve karbon risklerini paylaşılmasını düzenleyecek daimi bir organ ve çalışma planı oluşturması gerekmektedir.

C20'nin bu bildiri aracılığıyla G20'ye sunduğu tavsiyeler, artık sürdürülemeyen boyutlara ulaşmış ekonomik, siyasi ve sosyal küresel eşitsizliklerle mücadele bakımından, tek başına yeterli olmasa da, son derece önemli adımlardır.

Aralarında militarizm ve köktencilik de yer aldığı mevcut eğilimleri tersine çevirecek kararlı eylemlerin bulunmaması halinde, dünyada barış içinde bir arada yaşamının geleceği risk altına girecek ve gelecekte kişi, aile ve toplulukların kuşaklar boyu refahını tehlikeye atması muhtemel ekonomik, sosyal ve/veya siyasi karışıklıkların ortaya çıkma ihtimali artacaktır. Yoksulluk içinde yaşamakta olan kadın ve erkeklerin daha fazla dışlanmasının ve bu kişilerin hak ve onurlarının daha fazla zedelenmesinin bir an önce durdurulması gerekmektedir.

Sivil toplum, ortak insani kalkınma için kapsamlı bir çözümün bulunması ve herkesin büyümenin faydalarından gerçek anlamda yararlandığı bir dünya birliğinin ortaklaşa yaratılması için G20 liderleriyle diyalogu sürdürmeye kararlıdır.

www.c20turkey.org
info@c20turkey.org
www.twitter.com/c20turkey
www.facebook.com/c20turkey